

YTTRANDE
21 april 2020

fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.sfo@regeringskansliet.se

Med tillit följer bättre resultat – tillitsbaserad styrning och ledning i staten, SOU 2019:43

Utredningens förslag

Tillitsdelegationen har rapporterat tilläggsuppdrag (Dir 2017:119) om att stöjda statliga myndigheter med att utveckla en mer tillitsbaserad styrning och ledning. I enlighet med uppdraget redovisas genomförande av projekt och nätverk som syftar till att stödja tillitsbaserad styrning och ledning i staten.

Tillitsdelegationen lämnar förslag om att inrätta stöd till statliga myndigheter och om att inrätta en regeringsnära utvecklingsmiljö. I betänkandet föreslås att Arbetsgivarverket ges i uppdrag att tillhandahålla stöd till myndigheterna för att utveckla en mer tillitsbaserad styrning och ledning. I betänkandet föreslås också att regeringen ska tillsätta en kommitté som får i uppdrag att skapa en arena för att kunna överväga och identifiera lösningar på komplexa samhällsutmaningar tillsammans med berörda myndigheter och andra aktörer.

Saco-S synpunkter

Tillitutredningen har i huvudsak haft ett främjande uppdrag och har därför inte lämnat förslag vad gäller regelverk för förvaltningspolitiken. De förslag som lämnas handlar om stöd i det fortsatta arbetet och att skapa en arena för att överväga och identifiera lösningar på komplexa samhällsutmaningar.

Saco-S välkomnar delegationens arbete och rapport. Betänkandet belyser värdet av att arbeta med tillitsbaserad styrning och ledning och de goda resultat som kan uppnås. Saco-S delar den grundläggande utgångspunkten om att offentlig sektor behöver fortsätta att utveckla detta. Tillitsbaserad styrning och ledning bidrar till vinster för både medarbetare, verksamhet och medborgare. Delegationen redovisar flera konkreta resultat som uppstår när myndigheterna arbetar med tillitsbaserad styrning och ledning. Exempel som nämns är kortare handläggningstider, större handlingsutrymme och ökad motivation bland medarbetarna. Det förbättrar också medarbetarnas förutsättningar att utföra sitt arbete på ett professionellt sätt. Delegationen lyfter i sitt betänkande en mängd positiva konsekvenser av att arbeta tillitsbaserat såsom effektivitet, engagemang och tillfredsställelse hos medarbetarna.

En av de långsiktiga förvaltningspolitiska utmaningarna är myndigheternas kompetensförsörjning. Det krävs att staten som arbetsgivare förmår att både attrahera och ta tillvara kompetenserna. Saco-S menar att tillit till professionerna och ett ökat utrymme för professionella bedömningar är en av flera nödvändiga förhållningssätt för att möta denna utmaning.

I betänkandet presenteras flera områden som kan förbättras inom den statliga förvaltningen, exempelvis bristande medborgarfokus, frånvaro av helhetsperspektiv, kortsiktig

och ryckig styrning samt detaljerad och administrativt betungande uppföljning. Saco-S välkomnar också att delegationen lyfter långsiktighet som en vägledande princip för att betona vikten av att det som myndigheter gör ska vara hållbart över tid. Saco-S menar att det är en viktig faktor för en modern och hållbar statsförvaltning.

Vi delar uppfattningen att ett stöd behöver finnas för att fortsätta att utveckla tillitsbaserad styrning och ledning. Vi ställer oss däremot tveksamma till att Arbetsgivarverket ska tillhandahålla detta mot bakgrund av den roll och de uppgifter Arbetsgivarverket har enligt lag och förordning. Det förefaller svårt att förena ett sådant uppdrag med den modell som gäller för styrning och ledning i staten men också med avseende på den roll som Arbetsgivarverket har som arbetsgivarorganisation och part på arbetsmarknaden. Vi anser att det finns andra alternativ inom ramen för nuvarande struktur och förvaltningspolitisk organisation. Regeringens önskan om att myndigheterna ska arbeta för tillitsbaserad styrning och ledning bör kunna uttryckas i regeringens styrdokument och analyser vilket innebär att myndigheterna därmed också i sina underlag och sin dialog med Regeringskansliet återrapporerar. På så sätt hålls arbetet också levande över tid. En sådan lösning förefaller mer förenlig med nuvarande förvaltningspolitiska struktur. Det ger också möjlighet för varje myndighet att skapa styrmodeller efter egna behov och förutsättningar.

Regeringen har vidare möjlighet att ge myndigheter såsom exempelvis Statskontoret och Ekonomistyrningsverket särskilda uppdrag rörande uppföljning eller kartläggning rörande tillitsbaserad styrning som kan tjäna som kunskapsunderlag för myndigheterna i deras arbete.

När det gäller delegationens andra förslag om att inrätta en regeringsnära utvecklingsmiljö i form av en kommitté för att stödja arbetet med tillitsbaserad styrning och ledning finns behov av ytterligare utredning och förtydligande. Det är flera oklarheter som behöver belysas i förhållande till kommittéväsendet i stort och även avseende uppdrag för kommittén.

Avslutningsvis konstaterar vi att delegationens arbete och betänkande utgör en god grund för det fortsatta arbetet, ett långsiktigt och strategiskt arbete för att tillse att statliga myndigheter utvecklar en mer tillitsbaserad styrning och ledning. Det finns ett behov av att minska detaljstyrningen till förmån för en mer strategisk styrning som kännetecknas av tillit och förtroende.

För Saco-S styrelse

Lena Emanuelsson
Ordförande